

Posudek bakalářské/magisterské diplomové práce

Student: Bc. et Bc. Anna ZAHÁLKOVÁ

Studijní program: Učitelství českého jazyka pro 2. stupeň ZŠ a střední školy

Obor: ČJ – ZSV 20

Název práce v českém jazyce: Slovtvorba v učebnicích českého jazyka pro gymnázia

Název práce v anglickém jazyce: Word Formation in Czech Language Textbooks for Grammar Schools

Vedoucí práce: PhDr. Blanka Nedvědová, Ph.D.

Oponent práce: PhDr. Pavel Sojka, Ph.D.

Typ posudku: oponentský posudek

1 - HODNOCENÍ OBSAHU PRÁCE

	Kritérium	Hodnocení (A-D)
1.1	Adekvátnost stanovených cílů a volba metodologie	A-B
1.2	Relativní úplnost zpracované sekundární literatury	A-B
1.3	Porozumění zdrojům a schopnost pracovat s nimi	A-B
1.4	Volba vhodné techniky zpracování materiálu a její zvládnutí	B
1.5	Interpretace výsledků	B
1.6	Struktura práce, vyváženost jednotlivých částí	A-B
1.7	Logičnost výkladu	A-B
1.8	Přínos práce, dosažení cílů a validita závěrů	B

Slovní komentář: Autorka se v práci zabývá problematikou výuky slovtvorby na střední škole. Práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou.

V teoretické části práce autorka nejprve vysvětluje základní pojmy slovtvorby. Dále popisuje, jak se problematika slovtvorby odráží v kurikulárních dokumentech. Poté přechází k otázce komunikačního pojetí výuky mateřštiny a nakonec se věnuje učebnicím češtiny, a to s důrazem na možnost hodnocení jejich kvality.

V praktické části nejprve autorka hodnotí učebnice užívané ve středoškolské výuce češtiny, posléze představuje výsledky dotazníkového průzkumu mezi středoškolskými učiteli češtiny a nakonec předkládá své vlastní návrhy pracovních listů se slovtvornou tematikou.

K teoretické části práce mám následující připomínky:

1. Dotazníkovou formou lze jistě o výuce zjistit cenné informace, ale obecně se tímto nástrojem zkoumá reflexe výuky, nikoli výuka samotná.
2. Výklad o kvazikompozici by měl obsahovat odkaz na *Velkou akademickou gramatiku spisovné češtiny*.
3. V kapitole Komunikační přístup ve výuce českého jazyka (s. 27nn.) chybějí odkazy na starší tituly, především na Šebestovu didaktiku *Od jazyka ke komunikaci*. Bez těchto odkazů totiž výklad působí dojmem, že komunikační pojetí se zrodilo teprve před několika lety.

Několik připomínek mám i k části praktické:

1. Není mi jasné, proč autorka hodnotí jako nedostatek skutečnost, že některé učebnice neupozorňují na existenci konektémů *-i-*, *-u-*, *-o-*.
2. Poměrně velkou pozornost věnuje autorka hodnocení učiva ve vybraných učebnicích, a to s použitím hodnoticích rastrů převzatých z textu Sikorová, 2007. Nerozumím však tomu, jak přesně autorka v jednotlivých položkách přidělovala body. Na základě čeho například hodnotila, jaká je přiměřenost rozsahu a obtížnosti prezentovaného učiva? Jak konkrétně postupovala v případě položky Přehlednost? Do jaké míry je tedy hodnocení objektivní?
3. Domnívám se, že mezi posuzované učebnice neměly být zařazeny dvě přehledové publikace (*Český jazyk – přehled středoškolského učiva* a *(Nový) Český jazyk v kostce*), neboť je to učební text jiného druhu.
4. V didaktických materiálech, tedy pracovních listech, které autorka vytvořila, by měl být důraz položen na komunikační pojetí a také na výraznější podíl vyšších výukových cílů dle Bloomovy taxonomie. Zdá se mi však, že tyto cíle se podařilo splnit spíše jen z menší části (viz otázky v bodě 4.4).

2 - HODNOCENÍ FORMÁLNÍCH NÁLEŽITOSTÍ PRÁCE

	Kritérium	Hodnocení (A-D)
2.1	Adekvátnost horizontálního členění textu	A
2.2	Funkčnost odkazů a poznámkového aparátu	A
2.3	Dodržení citační normy	A
2.4	Dodržení stylové normy	A
2.5	Dodržení morfologické normy a pravopisné kodifikace	A-B

Slovní komentář: K formální stránce práce nemám zásadní připomínky. Zaznamenal jsem několik interpunkčních nedostatků. Titul *Gramatické rozborů češtiny* je kolektivní publikace, měla být tedy takto citována. Obecně lze však konstatovat, že formální úroveň práce je dobrá.

3 - SHRNUJÍCÍ KOMENTÁŘ HODNOTITELE

Předložená práce splňuje požadavky kladené na daný typ závěrečné kvalifikační práce.

Práce je v souladu se zásadami citační etiky.

Práci doporučuji k obhajobě.

Slovní komentář: Předložený text splňuje nároky kladené na tento typ závěrečné práce. Autorka

prokázala schopnost zpracovat na odpovídající úrovni dílčí odborné téma, ačkoli cíle práce naplnila jen zčásti.

4 - OTÁZKY A NÁMĚTY PRO OBHAJOBU

4.1	Čím si autorka vysvětluje, že se ani v jedné ze sledovaných učebnic nevyskytuje pojem <i>kvazikopozice</i> ?
4.2	V čem by bylo z hlediska <u>komunikačního pojetí</u> výuky českého jazyka přínosné, aby středoškolské učebnice seznámily studenty s existencí hybridních kompozit a kvazikompozit?
4.3	Proč autorka zařadila do příloh pracovní listy studentů, kteří nezodpověděli všechny otázky?
4.4	Jak by autorka obhájila smysluplnost následujících úkolů, které zařadila do pracovních listů? a) <i>Vytvoř si vlastní definici výše uvedených pojmů: slovotvorný základ...</i> (s. 104) b) <i>Zhodnot' svůj vlastní slovník – zkus v procentech odhadnout, kolik anglicismů používáš.</i> (s. 109) c) <i>Představ si, že bys mohl změnit jedno jazykové pravidlo (jazykový jev) češtiny – které by to bylo?</i> (s. 116) d) <i>Jaké názory na elektromobily jsi ve společnosti zaznamenal?</i> (s. 123)

Datum: 29. 4. 2024

Podpis: